

Norrköpings kommun

norrkopingskommun@norrkoping.se

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Borgsmoskolan 1 i Norrköpings kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Norrköpings kommun att senast den **17 augusti 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Norrköpings kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 7 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att det finns tydliga, fungerande och hos personalen förankrade rutiner för anmälan och utredning av elevers eventuella behov av särskilt stöd.
- Rektorn ska se till att all skolpersonal anmäler till rektorn om det kan befaras att en elev, trots att extra anpassningar har getts, riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Rektorn ska se till att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen konstaterar att Norrköpings kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Betyg beslutas om i enlighet med författningarnas krav. (3 kap. 14 och 16 §§ skollagen; 6 kap. 5 och 7 §§ skolförordningen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med författningarnas krav. I det ingår att icke-legitimerade lärare ska besluta om betyg tillsammans med en legitimerad lärare.

- Rektorn ska se till att betygskatalogen förs i enlighet med författningarnas krav. I det ingår att signaturer, ändringar och rättningar hanteras korrekt.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Norrköpings kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Rektorn ska se till att eleverna har en skolmiljö som präglas av studiero. I det ingår:

- att följa upp arbetet med att skapa och bibehålla studiero för att försäkra sig om att det gett effekt
- att personalen har samsyn kring regler, rutiner och förhållningssätt för att skapa och bibehålla studiero,
- att personalen arbetar i enlighet med dessa rutiner, regler och förhållningssätt,
- att eleverna är delaktiga i arbetet med att skapa och bibehålla studiero

Bedömning

Skolinspektionens tillsyn av Borgsmoskolan 1 visar att det finns brister i arbetet med att anmäla och skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar vidare att eleverna inte alltid har studiero på sina lektioner. Brister i arbetet med särskilt stöd samt bristande studiero innebär att eleverna riskerar att inte nå målen för utbildningen. Härutöver finns brister gällande betygssättning. Rektorn säkerställer inte att betyg sätts i enlighet med författningarnas krav och inte heller att betygskatalogen upprättas i enlighet med det regelverk som gäller.

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister på Borgsmoskolan 1 med att anmäla och skyndsamt utreda elevers eventuella behov av särskilt stöd. Skolenheten saknar förankrade rutiner för arbetet med särskilt stöd. Det finns lärare som inte anmäler att det finns elever som eventuellt är i behov av särskilt stöd till rektorn när extra anpassningar visat sig vara otillräckliga. Otydligheten när det gäller rutiner och ansvarsfördelning leder vidare till att de eventuella behov som anmäls, inte alltid skyndsamt utreds. Bristerna medför sammantaget att det finns risk för att alla elever som är i behov av särskilt stöd inte får det.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det kan befaras att en elev, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Enligt läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Lgr 11, avsnitt 2.8, har rektorn ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2014:40, s. 24 f.) med kommentarer om arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram framgår att rektorn ansvarar för att det finns tydliga och fungerande rutiner på skolenheten för vad som gäller när till exempel lärare och övrig skolpersonal uppmärksammar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Rektorn har ett ansvar för att se till att personalen känner till och följer de här rutinerna.

Utredningen i ärendet

Det finns brister i skolans rutiner för att anmäla och skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. I huvudmannens skriftliga redovisning anges att om stödåtgärder i form av extra anpassningar inte anses tillräckliga, anmäls detta till specialpedagog och vidare till Borgsmoskolans elevhälsoteam. Av intervju med företrädare för elevhälsan framgår att det är undervisande lärare som ska anmäla till rektorn om det kan befaras att elev inte når kunskapskraven. Det förekommer dock att lärare inte anmäler till rektorn och det beror enligt företrädare för elevhälsan på att rutinen för anmälan inte följs av samtliga lärare. Lärarna uppger att det förekommer att de anmäler elevers eventuella behov av särskilt stöd direkt till elevhälsoteamet. Lärarna uppger vidare att det, trots anmälan, inte alltid sker någon utredning om huruvida eleven är i behov av särskilt stöd. Rektorn uppger att det är specialpedagogen tillsammans med lärare eller mentor som genomför den pedagogiska kartläggningen. Vidare uppger elevhälsan att de ligger efter tidsmässigt med de pedagogiska kartläggningarna eftersom de fått prioritera studieoro framför kartläggningarna. Det finns enligt lärarna inga rutiner för hur eller om elevhälsoteamet ska återkoppla till den lärare som anmält. Mot den bakgrunden förekommer det enligt lärarna att elever blivit utredda men att läraren sedan inte fått någon återkoppling från elevhälsoteamet om eleven kan anses vara i behov av särskilt stöd. Lärarna uppger att deras möjligheter att hjälpa elever försvåras avsevärt av att det saknas pedagogiska kartläggningar.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller författningarnas krav, finns skäl att förelägga Norrköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Bedömning och betygssättning*Skolinspektionens bedömning*

Skolinspektionen bedömer att det finns brister gällande betygssättning vid Borgsmoskolan 1. Rektorn säkerställer inte att betyg sätts i enlighet med författningarnas krav och inte heller att betygs katalogen förs i enlighet med det regelverk som gäller. Utredningen visar att det förekommer att lärare som saknar legitimation beslutar om betyg ensamma och inte tillsammans med en legitimerad lärare.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Det framgår vidare att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betygen ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Av 6 kap. 10 § skolförordningen framgår bland annat att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog och att det är rektorn som ansvarar för att en sådan förs.

Av 6 kap. 23 § skolförordningen framgår att Skolverket får meddela ytterligare föreskrifter om utformningen av bland annat betygs katalog.

Av Skolverkets föreskrifter om betygs katalog (SKOLFS 2011:123) framgår att skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygs katalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg. Vidare framgår att den eller de som beslutar om betyg ska datera och signera uppgiften i betygs katalogen. Betygs katalogen ska innehålla namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 299) framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att se till att lärarna dels är väl förtrodda med det regelverk som gäller, dels i övrigt får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg. I rektorns ansvar ingår också att särskilt beakta utbildade, mindre erfarna och nyanställda lärares behov av stöd i denna process.

Utredningen i ärendet

Rektorn säkerställer inte att betyg sätts i enlighet med författningarnas krav. Av den skriftliga redovisningen i ärendet framgår att det vid skolenheten finns icke-legitimerade lärare som bedriver undervisning vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Vid en av lärarintervjuerna uppger en lärare, vilken inte är legitimerad, att vederbörande bedriver all undervisning i ett ämne vid skolenheten. Läraren uppger härutöver att denne inte samrått med en legitimerad lärare vid den tidpunkt när betyg har satts. Rektorn uppger att icke-legitimerade lärare beslutar om betyg tillsammans

med legitimerade lärare. Vidare tillbakavisar rektorn lärarens uppgifter om att samråd inte skett vid tidpunkten för betygssättning. Enligt rektorn har den icke-legitimerade och den legitimerade läraren varit ense i bedömningen. Härutöver uppger rektorn att hon säkerställt att betygssättningen följer gällande bestämmelser. Av de dokumentstudier som Skolinspektionen genomfört framgår dock att endast den icke-legitimerade läraren har signerat betygskatalogen. Även i ytterligare tre ämnen där undervisningen har bedrivits av icke-legitimerade lärare saknas legitimerade lärares signaturer.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller författningarnas krav, finns skäl att förelägga Norrköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna på Borgsmoskolan 1 inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. Studieron brister i flera klasser och ämnen, vilket leder till att eleverna inte alltid kan koncentrera sig under lektionerna. Avsaknaden av tydlig regelefterlevnad och gemensamma förhållningssätt bland lärare att hantera ordningsstörningar och återställa ordningen bidrar till en otydlighet för eleverna gällande vilka regler som gäller under lektioner. Sammantaget innebär detta att det finns en risk för att eleverna inte kan tillgodogöra sig undervisningen och därmed påverka deras möjligheter att nå målen för utbildningen.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. I läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Lgr 11, avsnitt 2.8, anges att rektorn har ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Av 5 kap. 6 § första stycket skollagen framgår att rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 320) framgår att det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa trygghet och studiero i skolan. Det förebyggande arbetet är centralt. En viktig grund för att åstadkomma trygghet och studiero i skolan är en aktiv dialog mellan elever, mellan elever och lärare eller annan personal om de gemensamma värden som ska gälla. Eleverna ska beredas möjlighet att delta i utformningen av lärandemiljön till exempel genom att medverka i utarbetande av

ordningsregler. Att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet utgör grunden för en trygg och utvecklande studiemiljö. Rektorns skyldighet att se till att elevers behov av stöd utreds och stödåtgärder kommer till stånd för elever i behov av stöd är självfallet även det en del i arbetet med att skapa en trygg och stimulerande studiemiljö för alla elever. Det finns dock situationer när de åtgärder som vidtagits i förebyggande syfte inte är tillräckliga och där disciplinära åtgärder behövs för att säkerställa en god studiemiljö.

Utredningen i ärendet

Det finns brister i studieron. Av intervjuer med elever, lärare och Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att det förekommer att elever använder ett nedvärderande språkbruk, pratar högt, sysselsätter sig med mobiltelefoner eller vandrade runt i klassrummet under lektioner. Eleverna uppger i intervju att graden av studiero beror på lärare och ämne. I intervju med lärare och av lektionsobservationer framgår vidare att det finns elever som har svårigheter med att följa regler vilket försvårar för lärare att påbörja och genomföra undervisningen. Rektorn uppger att studieron är föremål för utredning av ansvariga inom skolenheten. Utredningen har visat på att det finns särskilda behov i en årskurs. Mot den bakgrunden kommer det att genomföras insatser under vårterminen för att möta identifierade behov. Exempelvis har det förts över resurser från elevhälsoteamet för att avlasta lärare.

Lärarna vidtar inte tillräckliga åtgärder för att upprätthålla och återställa ordningen när det behövs under lektioner. Lärare uppger i intervju att det saknas tillräckliga personalresurser för att kunna upprätthålla och återställa ordningen under lektioner. Både lärare och elever uppger att det kan ta tio till fyrtio minuter innan lärare kan påbörja lektioner. Detta har enligt lärarna medfört att eleverna i flera ämnen inte har kunnat tillgodogöra sig den undervisning som lärarna har planerat för. Rektorn uppger att det finns ämnen där det centrala innehållet inte hunnits med under höstterminen. Genom förstärkning i form av personal finns enligt rektorn en planering för hur detta ska kunna åtgärdas under vårterminen. Vidare framgår av lärarintervju att det saknas gemensamma förhållningssätt i användandet av disciplinära åtgärder. Det förekommer att vissa lärare direkt visar ut elever från klassrummet medan andra lärare inte känner till när och hur en sådan åtgärd får vidtas. Det förekommer även att elever som visas ut från lektionerna lämnas i korridorerna utan att lärare först säkerställer att någon möter upp eleverna.

Gemensamma förhållningssätt saknas för att upprätthålla studiero och framtagna ordningsregler efterlevs varken av lärare eller elever. Rektorn uppger att det inom elevhälsoteamet förs diskussioner om studiero och att det är viktigt att framtagna ordningsregler följs av undervisande personal och elever. Flera av lärarna uppger att studieron är en ständigt återkommande fråga på arbets- och ämneslagsmöten men att förhållningssätt och konkreta åtgärder som där diskuteras inte är någonting som rektorn alltid tar del av eller på annat sätt följer upp. Eleverna uppger att det finns framtagna ordningsregler på skolenheten och att eleverna tagit del av dessa genom elevrådets försorg. Det finns exempelvis regler om att mobiltelefoner inte får användas under lektionstid men varken den eller flera andra framtagna regler efterlevs. Att bryta mot reglerna medför inte någon konsekvens, uppger eleverna. De

lektionsobservationer som genomfördes av Skolinspektionen visar att elever mer eller mindre obehindrat tillåts använda mobiltelefoner under lektionerna trots att det finns skriftliga anslag som upplyser om att det inte är tillåtet.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller författningarnas krav, finns skäl att förelägga Norrköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister**Undervisning och lärande**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Norrköpings kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Norrköpings kommun uppfyller författningarnas krav inom grundläggande förutsättningar för skolenheten.

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Norrköpings kommun uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

X Lens Stadler

Beslutsfattare
Signerat av: Lena Stadler

X Erik Ahlsén

Föredragande
Signerat av: Erik Ahlsén

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor**Fakta om Borgsmoskolan 1**

Fakta om Borgsmoskolan 1

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Norrköpings kommun under ange tillsynsperioden i text. Borgsmoskolan 1 besöktes av Skolinspektionen den 10 december 2019 och den 11 december 2019.

Huvudman för Borgsmoskolan 1 är Norrköpings kommun. Vid tidpunkten för tillsynen går 128 elever, varav 49 elever går i årskurs 7 och 128 elever i årskurs 9. Skolenheten leds av en rektor.

Måluppfyllelse

Nationell statistik avseende Borgsmoskolan 1, årskurs 7 och 9 saknas.